

Handläggare: Lena Skott
Telefon: 08-508 20 032

Till
Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsnämnd

Lokal utvecklingsstrategi för Enskede-Årsta-Vantör

Förslag till beslut

Stadsdelsnämnden godkänner den lokala utvecklingsstrategin för Enskede-Årsta-Vantör och ger förvaltningen i uppdrag att fortsätta arbetet inom redovisade utvecklingsområden.

Gillis Hammar
Stadsdelsdirektör

Leif Fransson
Avdelningschef

Sammanfattning

Stadsdelsnämnden har gett förvaltningen i uppdrag att ta fram en lokal utvecklingsstrategi. Uppdraget formulerades i samband med beslut om verksamhetsplan 2007.

Arbetet som beskrivs i ärendet rör utemiljön, samverkan med lokala föreningar och organisationer liksom med näringslivet, utveckling av den egna verksamheten för barn, unga och äldre samt inflytandeformer.

Ärendets beredning

Ärendet har utarbetats inom avdelningen förskola och fritid i samråd med övriga avdelningar inom stadsdelsförvaltningen.

Bakgrund

Stadsdelsnämnden har gett förvaltningen i uppdrag att ta fram en lokal utvecklingsstrategi. Uppdraget formulerades i samband med beslut om verksamhetsplan 2007. I uppdraget anges att viktiga mål ska identifieras och en strategi ska upprättas för nämndens och förvaltningens möjligheter att påverka utvecklingen. Områden/frågor som exemplifierades som möjliga att ta upp i utvecklingsstrategin var bland annat utvecklingen av våra centrumanläggningar och tillgången på lokaler för det lokala förenings- och näringslivet. Vidare angavs att stadsdelsnämnden ska ha en särskild bevakning av vad som händer med utvecklingen av Gullmarsplan, Årstafältet och Högdalstopparna.

Förvaltningens förslag

Stadens utvecklingsarbete i ytterstaden har under de senaste åren bedrivits bland annat genom Ytterstads- respektive Storstadssatsningen, Söderortsvisionen och Stadsdelsförnyelsen. Staden har tillsammans med ett flertal aktörer i regionen under våren 2006 – våren 2007 arbetat med att ta fram en långsiktig och samlad vision för Stockholms utveckling och för en hållbar tillväxt i projektet ”Vision Stockholm 2030”. I visionen tydliggörs stadens långsiktiga ambitioner och intressen. Den presenterar tre sammanhållande teman för stadens framtida utveckling och ett antal väsentliga karaktärsdrag som visar hur det är att bo, verka i och besöka Stockholm år 2030:

- **Mångsidig och upplevelserik:** År 2030 ska Stockholm vara en mångsidig och upplevelserik storstad i världsklass. I regionen ska det finnas ett stort och brett utbud av arbeten, utbildningar, service, kultur och nöjen med stark internationell karaktär, som ger alla människor möjlighet att förverkliga sina livsdrömmar och tar tillvara allas potential. De unika stadsmiljöer som kombinerar storstadens puls med närheten till natur och vatten ska locka besökare från hela världen.
- **Innovativ och växande:** År 2030 ska Stockholm vara navet i den växande Stockholm-Mälarenregionen. Den internationella konkurrenskraften ska stärkas för att Stockholm ska bli den främsta tillväxtregionen i Europa. I regionen ska det finnas ett dynamiskt och innovativt näringsliv i världsklass, som framgångsrikt konkurrerar med varor och tjänster på den globala marknaden. Näringslivet ska präglas av starkt kunskapsbaserade

verksamheter, hög innovationskraft och av unik samverkan med utbildning och forskning.

- **Medborgarnas Stockholm:** År 2030 ska Stockholm vara navet i en tillgänglig och trygg region utan sociala och fysiska barriärer. I regionen ska det finnas obegränsade möjligheter för människor att resa, bo och mötas. Det ska också finnas en högklassisk och kostnadseffektiv samhällsservice baserad på valfrihet och mångfald som ger stockholmarna unika möjligheter att välja mellan olika vård- och omsorgsgivare och skolor.

Vision 2030 utgör ett stöd i stadsdelsnämndernas utvecklingsarbete. Den lokala utvecklingsstrategin för Enskede-Årsta-Vantör knyter på olika sätt an till det arbete som genomförts inom ramen för tidigare satsningar liksom den inriktning staden pekar ut i Vision 2030.

Utarbetandet av ärendet har till stor del handlat om att ringa in och lyfta fram viktigt arbete som redan sker, men som kanske inte fångas upp i de årliga redovisningar förvaltningen gör inom ramen för ILS (stadens integrerade system för ledning och styrning). Vissa utvecklingsfrågor kan återfinnas i förvaltningens förslag till verksamhetsplan 2008 men lyfts fram även i denna utvecklingsstrategi då förvaltningen anser att de är långsiktigt strategiska frågor. Ofta är det frågor som innebär att förvaltningen arbetar särskilt utåtriktat och samverkar med olika aktörer i samhället. Det kan också vara aktiviteter eller processer i samhället som utgör alternativ till eller kompletterar den kommunala verksamheten.

Förvaltningen anser att de utvecklingsområden som beskrivs i detta ärende så långt som möjligt ska följas upp inom ramen för ILS. När detta inte är möjligt bör redovisning istället ske i verksamhetsberättelsens del 2 som enbart redovisas till stadsdelsnämnden.

Förvaltningen föreslår att stadsdelsnämnden godkänner förslaget till lokal utvecklingsstrategi nedan och ger förvaltningen i uppdrag att fortsätta arbetet inom redovisade utvecklingsområden.

Lokal utvecklingsstrategi för Enskede-Årsta-Vantör

Disposition (Områdena har ingen inbördes rangordning. Numreringen är endast till för att underlätta för läsaren.)

1. Utemiljön
2. Samverkan med lokala föreningar och organisationer
3. Samverkan med näringslivet
4. Utveckling av den egna verksamheten för barn, unga och äldre
5. Inflytandeformer

I. Utemiljön

Planering för bostäder, arbetsplatser m.m.

Dialogen med stadsbyggnads- och exploateringskontoren

Stadsdelsnämnden utgör en remissinstans i planprocesser. I nuläget pågår ett trettio-tal plan- och programprojekt varav några mycket stora, t.ex. Årstastråket, Åstorp vid Blåsut, Årstafältet, Gullmarsplan, södra Rågsved m.fl.

Förvaltningens ambition är bland annat att bidra med lokal kunskap i planprocessen liksom att verka för att stadsdelens behov av service i form av förskolor m.m. tillgodoses. Det kan vidare handla om förvaltningens syn på s.k. grönkompensation i det fall parkmark tas i anspråk vid exploatering. Förvaltningen anser också att det är viktigt att verka för att det finns en god tillgänglighet i nyproduktion av bostäder och planeringen av nya bostadskvarter.

I samband med nya bostadsprojekt bör staden se till möjligheten att bidra till att arbetsplatser och verksamheter kommer till stånd. I dialogen kring olika planprojekt bör förvaltningen betona frågor som t.ex. hur sovstäder kan motverkas och vilka faktorer det kan vara som hindrar respektive möjliggör för företag att etablera sig i olika stadsdelar.

Årstafältet och Gullmarsplan

Nyligen har utredning påbörjats för två större projekt; Årstafältet och Gullmarsplan. Förvaltningen anordnade på nämndens uppdrag en hearing om Årstafältet i november 2007. Syftet var att låta stadsbyggnadskontoret berätta om sitt uppdrag samt att stadsdelsnämnden (som kommer att vara en remissinstans i en planprocess) ville höra allmänhetens synpunkter på Årstafältet. Mötet lockade

många besökare. Frågor och synpunkter i samband med hearingen har också inkommit i efterhand till förvaltningen.

Stadsbyggnadsnämnden beslutade i juni 2007 att ge stadsbyggnadskontoret i uppdrag att påbörja programarbete för Gullmarsplan. Ärendet är ursprungligen initierat genom en skrivelse från Enskede-Årstas stadsdelsnämnd, behandlad i nämnden i mars 2007. Förvaltningen anser att situationen för såväl boende, pendlare och biltrafikanter behöver förbättras. Det är positivt att det tas ett helhetsgrepp kring Gullmarsplan och kringliggande områden. Förvaltningen kommer att delta i dialogen med berörda förvaltningar och verka för ett gemensamt mål om en funktionell, trivsamt och trygg miljö kring Gullmarsplan.

Snösätra

Förvaltningen har i olika sammanhang påtalat att Snösätra arbetsområde står i konflikt med de naturvärden som finns i området, bl.a. mot bakgrund av att området saknar fullgoda lösningar för vatten och avlopp och att det finns problem med tung trafik till och från verksamheterna. Förvaltningen bör verka för att området ska avvecklas när arrendena löper ut i slutet av år 2009.

Information om pågående planer

Förvaltningen har också som ambition att bidra i informationsspridningen i samband med att stadsbyggnads- och exploateringskontoren anordnar samråd kring olika byggnadsprojekt. Detta sker t.ex. via nämndens webbplats men också genom att föra en dialog med de aktuella kontoren om lämplig utställningslokal. Vidare har förvaltningen anordnat tema om pågående planprojekt i samband med öppen frågestund vid ett av höstens nämndsammanträden. Förvaltningen har i uppdrag av nämnden att återkommande bjuda in stadsbyggnadskontoret för liknande informationstillfällen.

Infrastruktur och kommunikationer

I stadens planering för infrastruktur och kommunikationer utgör stadsdelsnämnden en remissinstans och kan yttra sig i planprocesser. Nämnden yttrar sig årligen över SL:s förslag till trafikändringar och olika planförslag. I dessa sammanhang har t.ex. frågan om tunnelbanans förlängning från Hagsätra till Älvsjö förts fram som en strategisk fråga för utvecklingen i det södra stadsdelsnämndsområdet. I nuläget finns dock ingen genomförandeplan för denna utbyggnad.

Förvaltningen anser vidare att det är angeläget att på en övergripande nivå se över behovet av bättre tvärförbindelser inom det nya stadsdelsnämndsområdet Enskede-Årsta-Vantör. Detta särskilt mot bakgrund av de många planprojekt för

nya bostäder som pågår runt om i nämndens stadsdelar. Kommunikationerna till och genom Östberga bör utredas närmare, bl.a. saknas busslinjetrafik nattetid genom Östberga.

Alternativ till kollektivtrafiken t.ex. för äldre

Färdtjänsten, Stockholms läns landsting, avser att starta ny trafik i Årsta som kommer att benämnas Närtrafik och är öppen för alla som vill resa men är avsedd i första hand för ålderspensionärer, färdtjänstresenärer och de som har svårigheter att resa med den vanliga kollektivtrafiken.

Trafiken har en ny form och Årsta är först i länet med att få denna typ av trafik. Färdtjänsten har informerat förvaltningen, inklusive medborgarkontoret och pensionärsrådet, om hur den nya bussen kommer att användas. Bussen kommer att trafikera Årsta, Gullmarsplan och Blåsut. Trafiken kommer att vara anropsstyrd, dvs. man ringer och beställer sin resa. Detta betyder att många kommer att bli hämtade vid sin port och avsläppta t.ex. utanför affären. Förvaltningen ser mycket positivt på den nya trafikformen. Diskussioner pågår angående möjligheten till en sträckning även till Globen.

Enligt uppgifter förvaltningen erhållit från Färdtjänsten planeras även för en liknande trafikering i Östberga samt någon form av servicelinje i Rågsved. Förvaltningen ser mycket positivt på ett sådant initiativ, särskilt mot bakgrund av att förvaltningen i olika sammanhang har uppmärksammat behovet av en förlängning till Rågsved av befintlig servicelinje Svedmyra-Högdalens äldreboende. Hållplats bör finnas i anslutning till Rågsveds äldrecentrum. Rågsveds äldrecentrum bedriver verksamhet som riktas även till personer som bor kvar i sina enskilda bostäder. En mängd aktiviteter erbjuds äldre personer som normalt inte nyttjar äldreomsorgens service. Därigenom kan social, kulturell och fysisk stimulans av stor betydelse för hälsa och välbefinnande erbjudas till äldre inom stora delar av stadsdelsnämndens områden.

För närvarande är dock tillgängligheten en starkt begränsande faktor. En förlängning av servicelinjen till Rågsved med hållplatsläge vid Rågsveds äldrecentrum skulle innebära en stor förbättring beträffande verksamhetens möjlighet att nå en viktig målgrupp.

Förslaget innebär vidare att äldre kan ta sig mellan Högdalen och Rågsved på ett bekvämt sätt. Backar och trappor vid Rågsveds tunnelbana utgör idag ett stort hinder för många äldre att åka kommunalt mellan stadsdelarna.

Förvaltningen ser positivt på ett initiativ med liknande trafikering i Östberga som i nuläget har överlag bristfälliga kommunikationer till/från samt genom området.

Utveckling av parker och grönområden

Parkplan för parker och grönområden i Årsta och Enskede

Under året utarbetas en parkplan för parkerna och grönområdena i Årsta och Enskede. (Avser de områden där stadsdelsförvaltningen har ett ansvar för drift, skötsel och utveckling.) Parkplanen är under färdigställande och kommer att presenteras för stadsdelsnämnden i början av 2008. För Vantör finns redan en parkplan, beslutad i mars 2006.

Planeringen för utvecklingen av parkerna/grönområdena sker med utgångspunkt från parkplanerna. I den s.k. fleråringen 2008 kommer nämnden att begära parkinvesteringsmedel för större projekt för perioden 2009-2011. Inplanerade arbeten 2008 är att påbörja etappvis upprustning av parkerna Rågdalen i Rågsved och Dalbotten i Högdalen.

För att kunna genomföra vissa parkanläggningsarbeten vid Högdalstopparna har nämnden begärt att parkinvesteringsmedel ombudgeteras till 2008. Finansieringen av hela det föreslagna programmet inklusive skateanläggningen är oklar i dagsläget. I budgeten 2008 ges exploateringskontoret uppdraget att leda arbetet inom Högdalen inklusive Högdalstopparna. Förvaltningen avser att ha en nära dialog med exploateringskontoret i syfte att en lösning för projektets finansiering och genomförande inte drar ut mer än nödvändigt på tiden.

Förvaltningen anser att det är angeläget att en eventuell utvidgning av Högdalens industriområde inte inverkar negativt på arbetet med att utveckla Högdalstopparna till ett fritids- och rekreationsområde. Detta gäller t.ex. rekreationsområdets gångstråk och entréer. En utbyggnad av industriområdet får inte innebära ökade utsläpp eller på annat sätt medföra negativa konsekvenser för omgivningen. Förvaltningen bör följa utvecklingen i frågan.

Utveckla samarbetet med föreningar, skolklasser m.m.

Förvaltningen samarbetar med allmänheten på lite olika sätt kring skötseln av parker och grönområden. Det sker exempelvis genom så kallade brukaravtal, samarbete med skolor och idrottsföreningar genom upphandlad entreprenör etc. Ett av uppdragen för stadsdelsförvaltningarna under 2008 är att förbättra städningen i parkerna. I det arbetet är det viktigt att ta tillvara på olika initiativ och

idéer om samarbete med föreningar, skolklasser m.fl. och se om de går att realisera.

Centrumanläggningarnas utveckling

Stadsdelsnämndens företagarråd utgör ett forum för nämnd och förvaltning att samverka med företagarföreningar kring situationen för verksamheter runt om i stadsdelsnämndens stadsdelar (t.ex. vid Årsta torg, Gullmarsplan, Sandsborg, Bandhagen, Högdalen, Rågsved och Hagsätra). Förvaltningen kan samverka med företagarna genom att vidareförmedla information och underlätta för företagare att hitta rätt kontakter inom Stockholms stad. I övrigt har stadsdelsnämnden möjlighet att yttra sig i planärenden.

Många medborgare vill att Högdalens centrum ska utvecklas. Åtgärder har genomförts för att öka trivseln och trafiksäkerheten i centrum. Förvaltningen kommer att verka för en dialog med exploaterings- och stadsbyggnadskontoret, liksom den nya centrumägaren Boulton och övriga fastighetsägare, för en utveckling av hela Högdalens centrum. Även staden har intressen i form av fastigheter och mark i och omkring centrum, exempelvis själva torgytan.

Ett av målet bör vara att göra torget framför kyrkan mer levande och trivsamt med t.ex. en scen, uteservering och liknande men förvaltningen ser också positivt på att ett helhetsgrepp tas kring *hela* Högdalens centrum och dess omgivning. Hur kan man stärka konkurrenskraften i förhållande till andra köpcentrum, t.ex. i Farsta och Skärholmen? Vilka möjligheter finns till kompletterande bebyggelse av bostäder vilket skulle ge ökat underlag för service och kommersiell verksamhet? Förvaltningen avser att följa utvecklingen och ser positivt på ett programarbete för området.

Andra frågor som bör ses över är hur t.ex. Hagsätra och Högdalens centrum ”marknadsförs” genom skyltning från kringliggande trafikleder och på vilket sätt förvaltningen kan väcka frågan hos berörda instanser.

Förvaltningen kommer att undersöka möjligheten till mer riktade postadresser till olika områden. I nuläget omfattar t.ex. postadressen Bandhagen även Högdalen, Hagsätra och Rågsved. Företagarföreningar har uppmärksammat förvaltningen på att detta skapar förvirring vid t.ex. leveranser och andra besök till företag i dessa områden. Förvaltningen tror också att mer riktade postadresser istället för samlingsnamn bidrar till en tydligare identitet för stadsdelarna och en positiv uppmärksamhet.

Medborgardialog kring utemiljön

Många medborgare engagerar sig och lämnar synpunkter om sin närmiljö. När det gäller drift och skötsel av parkerna har förvaltningen (kontaktcenter, parkingenjör, fysisk planerare m.fl.) dagliga kontakter med allmänheten. Särskilda möten anordnas i samband med t.ex. olika parkutvecklingsprojekt, så skedde t.ex. under hösten angående parken Dalbotten. Medborgarförslag om utemiljön används kontinuerligt av allmänheten. Trygghetsvandringar i samarbete mellan t.ex. stadsdelsförvaltningen, trafikkontoret, fältassistenter m.fl., där även medborgare bjuds in att delta, är ytterligare ett exempel på medborgardialog kring utemiljön.

Många boende har engagerat sig och tyckt till om sina parker och grönområden i samband med att parkplanen för Vantör togs fram samt under det arbete som pågår för att ta fram en parkplan för Årsta och Enskede. Förvaltningen samlar in synpunkter genom att anordna öppna möten samt genom att verka för att allmänheten kan höra av sig per telefon, brev eller e-post.

Det finns ett stort intresse för närområdet hos många boende och en stark vilja att närområdet ska vara trivsamt. Förutom att medborgarnas engagemang bidrar till idéer om hur parkerna kan utvecklas, ger det också underlag för att parkerna kan skötas och planeras på ett rationellt sätt.

Arbetsformerna för medborgardialogen bör ses över kontinuerligt. Det är viktigt att medborgarna får en god information om vart i staden man ska vända sig med sina synpunkter, frågor och förslag. Förvaltningen kommer därför att undersöka hur informationen kan förbättras, t.ex. på nämndens webbplats.

2. Samverkan med lokala föreningar och organisationer

Föreningsbidrag

Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsnämnd har beslutat att vid bedömningen av ansökningar för kultur- och föreningsbidrag ska prioritet ges till verksamhet som bedrivs för barn och ungdomar. Dessutom har nämnden under 2007 avsatt medel för bidrag till föreningar som arbetar lokalt med missbruksfrågor och som kompletterar förvaltningens verksamhet inom missbruksvården.

Sedan ett flertal år stödjer nämnden frivilliginsatser genom att bevilja bidrag till föreningar med koppling till verksamhetsområdena äldreomsorg och omsorg om personer med funktionsnedsättningar.

Tillgång på lokaler

Förvaltningen anser att det är viktigt att föreningar har möjligheter att träffas, genomföra möten och bedriva verksamhet. Samtidigt är det viktigt att hålla nere förvaltningens lokalkostnader för att behålla resurser inom kärnverksamheterna. Ansvaret för att tillhandahålla lokaler ligger dock inte på stadsdelsförvaltningen. Från januari 2003 ansvarar kulturförvaltningen för fördelningen av stöd till samlingslokaler i Stockholm. Bokning av samlingslokaler sker dock via idrottsförvaltningen och dess webbplats.

Vid stadsdelsnämndens sammanträde i december 2007 beslöts att ge förvaltningen i uppdrag att upprätta en samverkansgrupp för att se över tillgången på samlingslokaler i hela stadsdelsområdet. I detta arbete ska också representanter för kulturförvaltningen och idrottsförvaltningen inbjudas.

Förvaltningen verkar för att lokaler som finns inom verksamheterna ska vara möjliga för föreningarna att hyra, där så är möjligt. Detta sker främst genom att de lokalerna ska finnas tillgängliga på stadens (idrottsförvaltningens) webbplats för uthyrning av lokaler.

Träffpunkter och sociala aktiviteter

Förvaltningen ser positivt på det aktiva föreningsliv som finns t.ex. i Rågsved. Som exempel kan nämnas de kontaktytor som skapas i nätverket NAV – nätverk för afrikaner i Vantör. Nätverket arrangerar studiecirkel och tematräffar och bedriver läxläsning för elever.

Salongerna, en social mötesplats för äldre vid Rågsveds äldrecentrum, startade år 2005 som ett tvåårigt projekt inom Stadsdelsförnyelsen. Verksamheten, som nu bedrivs som ordinarie verksamhet, ska skapa en mötesplats för alla över 65 år och sker i samverkan mellan äldreomsorgen och ett antal organisationer aktiva i området. Förutom aktiviteter såsom promenader, diskussionsgrupper, sittgympa, föreläsningar m.m., anordnas också anhörigstöd. Anhörigstödet sker i samverkan mellan Röda Korset, Vantörs församling och Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsförvaltning. Förskolorna bjuds in vid större helger och annat för sång och dans.

I volontärverksamheten finns ett antal frivilliga som håller i en del av ovanstående aktiviteter. De är också aktiva i festaktiviteter, utflykter och ledsagning i stor utsträckning.

S.k. hälsoträdgårdar ska anläggas vid Rågsveds äldrecentrum, genom medel från staten och fastighetsägaren, för att stärka äldreomsorgen.

I Årsta har Lions visat intresse av att samverka med förvaltningen och i nuläget pågår diskussioner för formerna kring detta samarbete, möjligen genom fester och andra sociala kontakter för äldre.

I f.d. parklekslokalen i parken Dalbotten i Högdalen planeras för en öppen dagverksamhet för äldre. Verksamheten planeras i samverkan med en lokal förening.

Äldreomsorgen vill uppmuntra till samverkan med föreningar. Som ett exempel på detta kan nämnas den samverkanskonferens som anordnades i slutet av 2007 med bl.a. föreläsningar om volontärverksamhet. Föreningarna hade möjlighet att ha utställning om sin verksamhet. Nya respektive gamla föreningar hade möjlighet att träffa representanter från äldreomsorgen men fick också tillfälle att knyta nya kontakter sinsemellan.

Samarbete med föreningar/organisationer kring ungdomar

Förvaltningen har i uppdrag att fördjupa samarbetet med frivilligorganisationerna för att motverka social utslagning och ungdomsproblem. Samarbetet mellan fältassistenter, socialsekreterare och fritidsgårdarna är redan väl etablerat. Till detta vill förvaltningen även knyta ideella organisationer och föreningar som vänder sig till ungdomar. Erfarenheter visar att det saknas insatser för att möta ungdomar med riskbruk eller tidigt missbruk på ett framgångsrikt sätt. Att utveckla insatserna för den här målgruppen i ålderna 16-25 är angeläget.

I det lokala brottsförebyggande arbetet verkar man för att öka tryggheten och trivseln på gator, torg och bostadsområden samt för att öka den informella sociala kontrollen. Denna prevention omfattar åtgärder som syftar till att påverka sådant som skapar tillfällen och situationer som inbjuder till brott. I det s.k. grannstödsprojektet ingår att bevaka klottersituationen i de olika stadsdelarna.

Förvaltningen vill stödja och stimulera till fler föreningar i t.ex. Östberga, Dalen och Rågsved vars aktiviteter kan utgöra både komplement och alternativ till den kommunala verksamheten. Som exempel på sådan samverkan kan nämnas boxningsklubben, Rågsveds BK, på Rågsveds fritidsgård. Boxningsklubben är en verksamhet som ungdomarna själva har önskat och arbetat för att starta upp. Utrustningen har delvis finansierats genom medel från Stadsdelsförnyelsen. Ungdomarna har själva engagerat sig i arbetet med att rekrytera tränare.

Förvaltningen har en stödande och uppmuntrande roll i förhållande till verksamheter i ideell regi som på olika sätt kompletterar förvaltningens verksamheter. Det gäller t.ex. nattvandringar som anordnas av föräldrar inom skolans ram eller social verksamhet för äldre som nämndes ovan.

Stadsdelskonferenser

Förvaltningen har fått i uppdrag av nämnden att undersöka intresset hos föreningslivet för en stadsdelskonferens. Konferensen skulle kunna ge tillfälle för föreningarna att ställa sina frågor och ha en dialog med förvaltningen och den politiska nämnden.

Förvaltningen bedömer det svårt att bjuda in vitt skilda föreningar till en gemensam konferens. Istället prövas olika former för dialog med föreningarna kring hur deras verksamhet kan utvecklas och utgöra komplement till förvaltningens verksamheter. Samverkanskonferensen nämnd ovan är ett led i det arbetet.

3. Samverkan med näringslivet

Företagarråd

Stadsdelsnämnden har inrättat ett företagarråd. Nämnden tog ett formellt beslut om arbetsformerna för företagarrådet vid stadsdelsnämndens sammanträde i oktober 2007. I ärendet beskrivs bl.a. att företagarrådet inte ska vara alltför formaliserat utan ses som forum där politiker, tjänstemän och företagarföreningar kan träffas och utbyta information och diskutera näringslivsrelaterade frågor. Ambitionen är att företagarråden ska bidra till en utökad samverkan mellan stadsdelsförvaltningen och företag i stadsdelen.

Två företagarråd har hållits under hösten och under 2008 planeras för ytterligare fyra. Om intresse finns anordnas teman, exempelvis kommer Stockholm Business Region bjudas in i början av 2008 för att informera om sin verksamhet och vilken service man kan erbjuda företagare.

Praktikplatser

Förvaltningen avser att utveckla samverkan med det lokala näringslivet för att det ska skapas fler praktikplatser för personer med funktionsnedsättning.

4. Utveckling av den egna verksamheten för barn, unga och äldre

Kvalitetsutveckling är ett ständigt pågående arbete inom samtliga verksamhetsområden. Detta beskrivs i verksamhetsplanerna och följs upp i verksamhetsberättelsen varje år. För att betona vikten av ett kontinuerligt kvalitetsarbete i verksamheterna uppmuntrar förvaltningen enheterna att delta i stadens kvalitetsutmärkelse. Mårtensgården, ett gruppboende i Rågsved för äldre med demenssjukdom, fick nyligen motta årets hedersomnämning inom klassen äldreomsorg.

Nedan följer ett axplock av aktiviteter för att exemplifiera pågående kvalitetsarbete. I övrigt redovisas insatser för att utveckla kvaliteten inom verksamheterna i verksamhetsplanen för 2008.

Språkutvecklingsarbete i förskolorna

Inom ramen för ett flerårigt språkutvecklingsprojekt som finansierats av medel från Kompetensfonden har ett språkutvecklingsprogram utarbetats som vänder sig till anställda inom förskola-skola. I programmet finns mål och strategier för arbetet med barnens språk- och kunskapsutveckling. Syftet är att främja alla barns språkutveckling med särskilt fokus på barn med annat modersmål än svenska. Programmet ska underlätta arbetet i mångkulturella grupper och ge alla pedagoger en gemensam grund i språkutvecklingsarbetet. Under år 2007 har förskolorna arbetat med att implementera programmet i sin verksamhet, arbetet fortgår 2008.

Samverkan mellan äldreomsorgen och öppen förskola

Förvaltningen planerar för att öppna en öppen dagverksamhet där man samverkar med en öppen förskola i Östberga. I dagverksamheten är det tänkt att finnas bl.a. en kostskola för äldre.

Samarbete mellan socialtjänst, skola och fritidsgårdar

Samarbetet mellan socialtjänst och skolorna behöver ses över och utvecklas kontinuerligt, t.ex. diskuteras behov och kostnader för barn i behov av särskilt stöd. Det handlar vidare om att ha god kännedom om befattningshavare inom skola och förvaltning och att etablera samarbete. Eftersom barnen inte alltid går i skolan i det område där de bor har socialtjänsten många samarbetspartners.

Socialtjänsten har ett väl etablerat samarbete med fritidsgårdarna med t.ex. föräldravandringar. Verksamheterna ska erbjuda stimulerande, utvecklande och lärande aktiviteter som främjar ett ökat självförtroende, utveckling av egna

fritidsintressen och sociala relationer. Ett viktigt arbete är att skapa tydlighet och trygghet i yrkesrollen som fritidsledare. Kunskapsutbytet mellan fritidsgårdarna kommer också att fortsätta för att utveckla verksamheten.

Fritidsgårdarna och träffpunkterna ska också utveckla samarbetet med externa intressenter som exempelvis föreningar, företag m.fl. Öppettiderna ska öka, framförallt vid helger.

5. Inflytandeformer

Ungdomsinflytande

Inom fritiden arbetar man aktivt med ungdomsinflytande. Det innebär bl.a. grupper i Vantör med ledare och aktiva ungdomar som vill få sin röst hörd i frågor som rör demokrati, kultur m.m. I tidigare Enskede-Årstas stadsdelsförvaltning har ungdomsinflytande främst skett genom ett ungdomsråd. Båda arbetsformerna finns kvar.

Nämnden anser att arbetet för att involvera ungdomar i den politiska processen behöver definieras bättre och fastställas på nytt av den nya gemensamma nämnden. Förvaltningen för en dialog med nuvarande ungdomsråd och demokratigrupp kring formerna för ett gemensamt ungdomsråd.

Tillgänglig information

Stadens inriktning är att förutsättningar ska skapas för att ge invånarna så stor valfrihet som möjligt. Stadens verksamheter, organisation och arbetssätt ska anpassas för att i högre utsträckning möta stockholmarnas behov och önskemål. För att uppnå ökad valfrihet, högre kvalitet och ökat resursutnyttjande till gagn för invånarna införs kundvalsmodeller och staden stödjer personal som vill knoppa av sin verksamhet.

Invånarna ska lätt komma i kontakt med stadsdelsförvaltningen och staden i övrigt. På webbplatsen ska det gå att utföra tjänster och välja till exempel skola och förskola. Valfriheten ökar inom äldre- och handikappomsorgen. Det ska vara enkelt att jämföra och välja olika alternativ. Det ska vara enkelt för medborgare att ta del av information från nämnd och förvaltning för att läsa om verksamheterna och dess kvalitet, materialet ska vara lättläst och lätt att hitta.

Brukarråd m.m.

Det finns idag väl fungerande boråd på några av gruppbestäderna för personer med funktionsnedsättningar. Under 2008 kommer förvaltningen arbeta för att fler

boråd bildas. Därutöver kommer förvaltningen att verka för att brukarråd bildas med representanter från gruppbestäderna.

I sammanhanget kan nämnas de råd med särskild ställning som är knutna till förvaltningens verksamheter; pensionärs- och handikappråden samt förtroenderådet inom äldreomsorgens verksamheter.
